

LOUIS ARLETH:

Památce mé světice.

Uměla mladá matička, zesmula děti roháčka, v jeden den náhle umřela, laskavé oči zavřela; údy jí ztuhly v jeden ráz, ustalo srdce v tentýž čas, zamkly se roty v jeden mžik — Báh děti spas v ten okamžik!

Dozřela něžná pohádka, Zdivena čtyři robáčka. Čtyři tu děti zůstaly, čtyry tu dívky plakaly. V truhle matčina mrtvola, siroteci poblíž dokola, v rakev se a bázní dívají, o mrtvé spolu šeptají.

"Mamičko druhá, jak to spíš, k dětičkám že už nemluvíš? A proč se ani nedíváš? A proč se ani neohýbáš? Mamičko naše, mamičko! promluv k nám aspoň slovíčko! vztáhni k nám ruce, polib nás, vždyť už je večer, k spaní čas!

A proč tak ležíš? Báh ví sám. Mamičko, vstaň a ustel nám! Hleď, jak jsme hodni! Vzbud se již, večeríť nám připravíš! Děťátko pláče, dej mu pít! do krbu přilož a rozvíř! Tma je a děti mají hlad; pojíť aspoň chleba dětem dát!"

Co se to stalo? Pánbuví! matka už ani nemluví; mamka už ani neváhává, aby jim "Dobrou noc" dala. Leží a mlčí, jako v snách, jakoby spala v mrákovitých, nehybná, ztuhlá jako kmen, a máť ní okna dokofen.

Ve truhle leží bez hnutí, jakoby v kosmos v splynutí, leží a mlčí, poklid s Ni, siroteci čtyři kolem Ni, siroteci čtyři v údivu — Ji však už není na živu. Dvě rakevy spjatých na hrudi, a někdo už Ji nevbudí.

OTAKAR CHARVAT:

Historie Jana Kalaše.

Drobná povídka.

Když dovádívý paprsek jarního slunce sesmekl se s nazelenalé střechy protějšího domu a otevřeným oknem vnikl do světnice, Jan Kalaš se probudil. A sotvaže spazil se otevřítí očí, opět rychle je přivřel, nemoha snéstí prudkého útoku jásavých slunečních paprsků, jež rozdováděly se po celé světnici.

Cítil se poněkud znaveným. Hlavou proletěla mu vzpomínka na věrejší den a vyloudila na rty úšklebek. Prožil večer mezi svými přáteli, stejně zdánlivě nešťastnými jako on, s podivným bolem v srdci, s bolem, jehož nikdo neuznal a pro nějž měli mnozí jen výsměch. Seslí se, roztruchlili se nad svým osudem a utápěli bol svůj v alkoholu.

Byl to poslední prostředek, kterým snažil se mysli svou otupit a přivést ji do stavu lhostejnosti. Sami nedověděli si svoji bolest uvědomiti. Nevěděli v čem spočívá, nevěděli čím ji odůvodnit, nevěděli proč vlastně cítí se nešťastnými. Byla to jakási malomoená slabost a stesk po prožitých, bezstarostných chvílích mládí.

Ríkali si, že je to bolest nad poměry, do nichž vinou osudu se dostal. Druzí namlouvali si, že je to stesk po domovině a po vlasti, již opustili. Žádný z nich neměl dosti síly a vůle spřáteliti se s těmi poměry, přizpůsobiti se okolnostem a těžiti z dobrých stránek nového světa.

Jan Kalaš patřil také k nim. Bylo jich šest, sedm, někdy více. Většinou byli to lidé inteligentní, které za moře nezavedla touha po zlepšení existence, nýbrž jen lehkomyslnost a touha po životě pestřejším a dobrodružnějším. Nešli za chlebem do nové vlasti, nýbrž vedeni byli sem sny o rychlém, dobrodružném zbohatnutí a o ži-

votě plném rozkoší a požitků. Všichni byli zklamáni ve svém očekávání. Neměli ani tušení, že země Kolumbova rázem rozpláší všechny ty sny, jež do poslední chvíle živil ve svých srdcích. Brzy poznali, že názory jejich o novém světě byly mylnými. Země Kolumbova není pro snílky. Jen ten, kdo ozbrojen je pevnou vůlí, nezdojnou energií a snahou překonati všechny nesnáze, může dopracovati se v ní nějakého úspěchu. U nich těchto vlastností nebylo. A proto cítili se nešťastnými a namlouvali si, že jsou obětmi zlomyšlného osudu —

Jan Kalaš podíval se na hodiny. Nebylo ještě pozdě. Půl hodinky mohl ještě klidně odpočívat. Přivřel opět oči, ale neuspál. Snil... Život jeho posledních let zatanul mu před duševním zrakem. Malé venkovské městečko, Praha a konec konců nšpíněný ohromný Babylon v novém světě. Jaké to byly veliké rozdíly.

Jan Kalaš od svého mládí byl duše podivná, romantická, ničím neukožená, toužící po jakýchsi velikých činech, snící o síle a odvaze. Stále po něčem toužil, hnál se za nedosažitelným cílem, ubíjel síly své v malichernostech a k velikým skutkům se mu jich nedostávalo.

Už jako hochu třináctiletému znechutily se maloměstské poměry. Vysmíval se všemu, co zdálo se jiným posvátným a radost měl, považoval-li kdo jeho výsměch za odvalu a sílu. Na gymnasiu nedodělal se valných úspěchů. Byl prostředním žákem, ničím nevynikal a snad ani v ohledu tom ničím vyniknouti se nesnažil. Steží protloukl se čtyřmi třídami a ehystal se na další studia do Prahy. Byl jediným synem menšího úředníka továrního, který amažil se ze všech sil, aby ze svého dítěte vychoval řádného člověka. Měl rád jedinou svoji haluzi, v kterou skládal mnohé naděje.

Jan Kalaš vstoupil v Praze do obchodních škol. Nastal pro něho nový život, mnohem zajímavější než na malém městečku. Tři roky prožil poměrně klidně. Zvykl si na velké město a dovedl užiti všeho, co skýtalo. Studoval, bavil se svými druhy, všiml si hesel tehdejších dob, navštěvoval schůze, jichž návštěva byla studentům zakázána. Mezi studenty vládl tehdy duch do krajnosti nacionální. Národ český v době té důrazněji žádal splnění svých požadavků, pořádaných byly bouřlivé tábory, schůze lidu, řečnilo se, zpívalo se, volána byla ohnivá hesla.

Přiblížil se konec roku sedmadevadesátého. Z Vídně docházely zprávy málo příznivé. Postavení tehdejšího předsedy ministerstva Badeniho bylo otřeseno, pád jeho bylo možno očekávati každým dnem. Mysl národa byla rozrušena, krev se bouřila. Jednoho listopadového dne přinesly noviny zprávu o pádu Badeniho a vyslovili možnost, že zrušena budou jazyková nařízení, jediný to větší úspěch české politiky v posledních letech. A předtucha, jež do nejvyšší míry rozrušila mysl lidu, byla oprávněna. Záhy na to došly zprávy, že zrušení jazykových nařízení stalo se skutkem.

Novinářské zprávy ty vyvolaly veliký rozruch. Dosud klidná Praha na sebe náhle jiný, vymínečný ráz. Sotvaže první soumrak snesl se nad Prahou, počaly se shromažďovati na dolejších koncích Václavského náměstí hloučky, jichž každé chvíle přibývalo a záhy byla hlava na hlavě.

V ozvušší dala se tušiti bouře... Srdce česká byla příliš rozhouřena a bylo jisto, že k něčemu

dojde. Davy z počátku klidně procházely se po náměstí. Čekali se na něco, na první jiskru, aby rozlítla požár. Bylo v tom klidu procházejících se davů cosi úděsného. Všude patrno bylo napjetí. Kdosi provolal hanbu Vídně a v zápětí celým shromážděním rozlehl se: "Hamba!"

Požár vzplnul... Tu a tam zazněly povely, ozvaly se úryvky národních hymny. Zanikaly však v hluku a ruchu shromážděných.

"Policie!" zavolal kdosi. Davy rozčileně ustupovaly. Policisté na koních vjeli do lidu. Záhy ozvaly se bolestné výkřiky raněných.

"Vrahové!" ozvalo se ze semknutých řad. Rozčilení vzrůstalo každým okamžikem. Bezohlednost policistů rozzářené davy dráždila. Na rtech davů ocitaly se písně nejobdivnější.

Když se národ přestal bát své vlády, počaly se stavět barikády vlastenecké v jeden šik — srazil si v okamžik.

Při policii útočila šavlemi. Na dlažbě objevila se prví krev. Na několika místech zadrněla vytlučená okna. Krev davy rozdráždila tím více. Mezitím co na jednom místě davy se rozpřehly, na jiném se opět srotily. Nikdo neustupoval. Vlastizrádné písně, jež zdály se dráždití sluch policistů, ozývaly se stále odvázněji.

Srazil se ruka s rukou v ruce, přední stráže ruce a revoluce a bouřili veselé — staré řady zpuchřelé...

Jan Kalaš také nalézal se v davu. Ocítl se v něm s několika druhy, stejně horkokrevnými jako on a stavěl se velmi odvázněm. Vzkypení české krve činilo mu potěšení. Byl v předních řadách. Chocholy strážníků plápolaly nedaleko kolem něho. Nedbal však nebezpečí. Mladá krev v něm vzkypla. Zpíval, když ostatní zpívali, volal posměšně na policisty, když ostatní voláním hanby si odlehčovali. Právě před ním policista zatkan studenta, který eosí rozčileně volal.

"Ve jménu zákona rozejděte se," slyšel Kalaš několik kroků před sebou. A opět kohosi odváděl policisté. Zatýkalo se ve velkém. Kdo pokřikoval, nebo zpíval v blízkosti policistů, byl zatčen.

"K musen!" zazněl povel. Vše hrnulo se na hořejší část Václavského náměstí. Kalaš stržen byl proudem, ku předu se valícím. Policisté s obnaženými šavlemi následovali demonstranty. Davy odlehčovaly svým citům písní. Kalaš zpíval také, cítil v srdci podivnou rozkoš i jakousi smělou, již budila odvážná píseň.

A když přišel reskriptový týden vzpomněla si také na nás Vídeň a přinesla okovy —

"Ve jménu zákona jste zatčen," zaslechl Kalaš za sebou a v tom časi pevná ruka trhla jím zpět. Další slova písně uvázla mu na rtech. (Pokr. příště.)

LITERATURA.

"Knihovny Česko-Amerických Autorů" vyšlo právě č. 7, druhého svazku č. 1. V čísle tomto nalézáme pokračování povídky Otakara Charvata, jež shrnuty jsou pod názvem "Ztracené cesty". V přítomném svazčku nalézají se poutavé povídky "Směj se, paňáco!", "Marný zápas", "Štafěček Kalivoda" a "Za štěstím". Číslo to je velmi vkusně upraveno. — Předplatné na celé "Ztracené cesty" pouze 50c. Píště si o právě vydané číslo toto na adresu: Otakar Charvat, 1309-1311 Howard St., Omaha, Neb.

NAŠE PREMIE!

Jako obyčejně tak i letos nabízíme celoročním předplatitelům na Pokrok Západu (Pokrok, Creteský Pokrok, Kansaský Pokrok, Dakotský Pokrok, Iowaský Pokrok) různě cenae a praktické premie za nepatrný jen doplatek. Premie naše jsou vhodnou ozdobou domácnosti a výběr jich jest tak hojný, že každý náš předplatitel nalezne mezi nimi některou, jež se mu bude zamlouvatí.

Tyto druhy kalendářů máme v zásobě pro naše celoroční předplatitele, již si mohou vybrati dle libosti jeden z nich:

PEČETKŮV NÁRODNÍ KALENDÁŘ. — Krámská cena tohoto kalendáře jest 35c, předplatitelům poskytuujeme jej jako premii za pouhých 15c.

ČESKÝ ZÁPAD. — Krámská cena tohoto kalendáře je 35c, my však jej dáváme našim předplatitelům jako premii za pouhých 15c.

Chlapec neb dívka, již nám získají dva celoroční předplatitele a zašlou nám 25c na záseku, obdrží pěkný zlatý prstýnek neb dalekohled v ceně jednoho dollaru.

Těž máme "Atlas světa" nejnovějšího vydání s popisem všech zemí a států, s úplnou povšechnou statistikou, velký formát, 10x14 palech, a hojnými vyobrazeními. Zešla nové mapy jednotlivých států a všech zemí světa, obsahující všechny dráhy až dosud postavené, všechna města i počet jejich obyvatelů. Tisknuty jsou na pěkném papíře. Obsahuje přes 300 stránek. Krámská cena \$5.00, pro celoroční předplatitele na "Pokrok Západu" pouz \$2.50. Tento cenný atlas neměl by cházeti v žádné domácnosti.

OBRAZY:

Mimo kalendáře nabízíme celoročním předplatitelům našich listů obrazy, umělecky barvotiskem neb tušováním provedené, za následující mírný doplatek:

Mistr Jan Hus loučí se se svými přáteli před upálením v Kostnici. 8 předplatným jako premie 50c — jinak \$1.00. — K tomuto obrazu zašleme bohatě ozdobný rám za \$1.75, jehož krámská cena jest \$2.25. Obraz "Jan Hus" a tímto rámem tvoří úchvatný celek a bude nemalou ozdobou každé české domácnosti.

Obraz Husa a Žižky. 8 předplatným 15c — jinak 30c.

Podobizny prezidentů Spojených států. 8 předplatným 20c — jinak 50c.

Večere Páně. 8 předplatným 20c — jinak 50c.

Různé obrazy svatých. 8 předplatným 15c — jinak 25c.

Různé krajino-malby v bohatém výběru. 8 předplatným 15c — jinak 25c.

K těmto obrazům zasíláme za pouhých 50c úhledné a velice ozdobné rámy, jichž krámská cena jest \$1.00.

Dále dovolujeme si oznámiti, že obdrželi jsme zásobu česko-anglických a anglicko-českých slovníků, jakož i tlumačů, jež prodáváme za tyto ceny:

Jonášův česko-anglický slovník \$1.50
Jonášův anglicko-český slovník 1.75
Jonášův tlumač 1.50

Mimo tyto máme celou zásobu pěkných knihy: "100 deklamací pro mládež" od nejpřednějších českých spisovatelů, již nabízíme za 50c.

"Na marjánce" (The Village Tavern), polka, pro dvě ruce na piano za 25 centů.

"Louka Zelená", (The Green Meadow) valčík pro dvě ruce na piano za 25 centů.

Krásné premie jednatelům.

Po delší již dobu nám bylo vytýkáno, že naši jednatelé nemají příležitost získati si tak cenných premii, jaké jiné časopisy jim nabízejí. — Nemůžeme žádné kramářství a proto jsme se dosud zdráhali většího účinu věci nabízet, jako premie našim jednatelům. Nyní však jsme si umínili dáti premie každému, kdo nám získá nové předplatitele a jen cenné věci, jaké dříve nikdy žádný časopis zdarma nenabízel; a zvláště povážíme-li, že náš časopis jest dnes nejlevnější český časopis v Americe.

Kdo získá nám 50 nových předplatitelů celoročních, obdrží zdarma krásné hodinky se zlatým řetízem, stroj pátácti kamenový, soustavy Elgin neb Waltham ve dvacítiletém zaručeném pouzdru. — Kdo by však nemohl více nežli 25 nových předplatitelů získati, obdrží tuto premii za \$12.50 doplatku. — Krámská cena těchto hodinek jest 25 dollarů a jestli by si kdo přál obdržeti dámské hodinky, může je též od nás obdržet.

Kdo nám získá 25 předplatitelů celoročních, může zdarma od nás obdržeti krásné pozlačené hodinky, stroj soustavy Elgin neb Waltham. Krámská cena těchto hodinek jest \$15.00.

Za 12 předplatitelů celoročních a osm dollarů doplatku dáme tytéž hodinky.

Za 10 celoročních předplatitelů obdržíte jako premii zdarma 6 Rogers zaručených a postříbených vidliček a 6 nožů, krámská cena \$5.00, neb 6 Rogers zaručených a postříbených velkých a malých lžic, krámská cena \$5.00, neb velké šedenní zaručené "Set Thomas" hodiny, krámská cena \$5.00, neb pěknou tahací harmoniku, krámská cena \$5.00.

Kdo by však nemohl 10 nových předplatitelů získat, necht nám oznámi počet získaných a za poměrně malý doplatek může též kteroukoliv premii obdržeti.

Ale rozhodně nikomu tyto premie nezašleme, kdo nezíská nové předplatitele na náš časopis, a to třeba by chtěl úplnou krámskou cenu nám za takovou věc zaplatit. My neprodáváme žádné zboží a jelikož máme jen malou zásobu těchto věcí, platí tato nabídka pouze na 6 měsíců.

Těž máme na skladě čtyry krásné stroje, které se prodávají od 40 do 45 dollarů. Tyto stroje jsou zaručené a jsou soustavy "Cabinet", tak že, jsou-li uzavřené, nepodobají se vůbec žádnému šicímu stroji, ale vypadají jako pěkná uzavřená dubová almárka, která by byla ozdobou každé domácnosti. Tyto stroje dáme za doplatek \$27.50 prvním čtyřem jednatelům neb odběratelům, kteří nám zašlou jedno celoroční předplatění na Pokrok Západu.

Zvouce přátele své k hojnému předplácení a podporování nejčinnějšího českého časopisu, doufáme, že hojně využítují příležitosti námi poskytované. Se vši úctou

Vydavatelstvo "Pokroku."

SEVERO-NĚMECKÝ LLOYD

Pravidelná poštovní a paroplavební doprava

z Baltimore do Brémen přímo po nových dvoučloubových poštovních parnicích od 7,500 do 10,000 tun snosnosti:

Rhein, Main, Neckar, Cassel, Breslau, Koeln, Hannover, Frankfurt, Brandenburg, Chemnitz.

II. kajuta z Baltimore do Bremen od \$50.00 nahoru. Tyto parníky mají pouze jednu třídu kajutní, jež označena jest jako II. kajuta.

Výše jmenované parníky jsou výhradně nové, výtečně zbudované a salony zařízené, pokoje kajutní na palubě. Elektrické osvětlení ve všech prostorách. Další zprávy podává jí generální jednatel:

A. SCHUMACHER & CO., No. 7 S. Gay St., Baltimore, Md.
H. CLAUSENIUS & CO., 95 Deadborn Str., Chicago, Ill.

aneb jejich zástupci v zemi.